

РЕШЕНИЕ

№ 139

гр. Варна, 04.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, V СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети декември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Деспина Г. Георгиева
Членове: Златина Ив. Кавърджикова
Иванка Д. Дрингова

при участието на секретаря Доника Здр. Христова
като разгледа докладваното от Деспина Г. Георгиева Въззивно гражданско дело № 20213100502733 по описа за 2021 година
за да се произнесе взе предвид следното:

Настоящото въззивно производство се развива след постановено **решение на ВКС № 60218/5.11.2021 по гр.д.№ 656/2021**, с което е отменено **решението на ВОС № 1522/23.11.2020 по гр.д.№ 2526/2020**.

Производството е образувано по **въззивната жалба на „Енерго-про Продажби“ АД** срещу решението на ВРС-9с-в № 2681/т 29.06.2020г по гр.д.№ 13332/2020, с което, на осн.чл.124 ал.1 ГПК е прието за установено, че В. Д. УЗ. ЕГН ***** не дължи на ответното дружество „Енерго - Про Продажби" АД, сумата от **5 545,63лв**, представляваща стойността на служебно начислена енергия за периода от **08.09.2017г до 07.09.2018г** по корекционна процедура, на осн.чл.124 ал.1 ГПК.

В жалбата са изложени оплаквания за неправилност и необоснованост на решението.

Налице е правно основание за възникване на вземането на дружеството доставчик, а именно – цена на доставено и потребено в обекта количество електроенергия, дължима на основание чл.50 от ПИКЕЕ във връзка с чл.200 ал.1 ЗЗД. Абонатът дължи заплащане на потребеното количество електроенергия, различно от отчетеното на основание договорното правоотношение между страните. Вземането на „Енерго-про Продажби“ АД-Варна е за реално доставена и потребена ел.енергия, количеството на която е било отчетено от СТИ, но при месечното отчитане на показанията на електромера не е било фактурирано. Невъзможността за установяване на началния момент на възникване на грешката е техническа и е следствие изцяло от извършеното неправомерно вмешателство в параметризацията на СТИ.

Ето защо предявеният иск за установяване недължимост на исковата сума е неоснователен и следва да се отхвърли. Моли в тази връзка да се отмени обжалваното

решение и вместо него бъде постановено друго, с което предявеният иск бъде отхвърлен като неоснователен.

В подадения **писмен отговор от В. Д. УЗ.** оспорва изложените в жалбата доводи. Счита постановеното решение за правилно и законосъобразно и моли за потвърждаването му.

Поддържа се, че в конкретния случай корекционната процедура по реда на чл.50 ПИКЕЕ противоречи на основни принципи на търговията с ел.енергия по чл.2 ал.2 от ЗЕ. Дори да се приеме, че тези правила са приложими в отношенията между страните, то в конкретния случай исковата сума е начислена неправомочно, доколкото не са били налице всички предпоставки за приложение на разпоредбата на чл.50 от ПИКЕЕ.

В **исковата си молба въззиваемият В. Д. УЗ.** излага, че при проверка текущите си задължения установил, че има задължение в размер на 5 545,63лв за обект с кл.№ 1100085018 и аб.№ 0107003180, находящ се в гр.Варна жк„Вл.Варненчик“ бл.20 вх.18 ап.1. Допълнителната сумата била начислена след съставен КП от служители на „ЕРП Север“ АД за периода от 8.09.2017г-7.09.2018г, за което била издадена фактура от дата 16.08.2019г.

Твърди, че не е манипулирал СТИ и не е ползвал енергията, която му е била начислена. Не бил уведомяван, че ще бъде извършена проверка на електромера, измерващ изразходваната ел.енергия и не бил присъствал на такава. Свидетелите, посочени в протокола, не са присъствали на проверката, а само формално са подписали протокола.

Оспорва начина, методиката и основанийето на гореописаната фактура от 16.08.2019г за сумата от 5 545,63лв, по което е начислена сумата по посочената партида.

Твърди, че всички начислени по партидата суми за периодични месечни сметки са изцяло изплатени в съответните срокове, въпреки, че доставчикът на ел.енергия не е представил на ищеца конкретни данни за законно монтираните, сертифицирани по реда на Закона за измерванията и Правилата за измерване СТИ на процесния адрес.

Оспорва констативен протокол, въз основа на който е начислена процесната сума, като сочи, че ответната страна следва да ангажира доказателства, че протоколът е съставен от компетентни лица, оправомощени служители на „Енерго-Про Мрежи“ АД, които да имат правомощия да извършват проверки и са надлежно упълномощени от Министъра на икономиката и енергетиката или от Председателя на КЕВР да осъществяват подобни проверки, съгл. чл.78 ал.1 вр.чл.80 ал.1 от ЗЕ.

Твърди се, че ответникът следва да докаже, че начисленото количество ел.енергия е доставено на ищеца, поради което той дължи заплащането ѝ. Сочи се, че ел.енергията е движима вещ и в тази връзка се подчинява на общите правила за договора за продажба и в частност на договора за търговска продажба-съответно купувачът дължи заплащане на продажната цена винаги.

Твърди, че СТИ може да бъде манипулирано дистанционно именно от служители на ответното дружество.

Твърди, че СТИ не е предоставено за проверка БИМ в състоянието и при показателите, при които е демонтирано.

Моли да бъде прието за установено, че не дължи процесната сума и за присъждането на сторените по делото разноски.

Ответното дружество „ЕНЕРГО ПРО ПРОДАЖБИ“ АД в срок по чл.131 ГПК е спорило исковата молба, като възразява, че е налице правно основание за възникването на оспорваното материално право-предмет на отрицателния установителен иск, а именно

вземането на „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД към ищеца за потребена ел.енергия на стойност 5 545,63 лв, т.е. че **процесната сума представлява цената на реално доставена и потребена ел.енергия от абоната и се дължи от ищеца на осн.чл.50 ПИКЕЕ вр.чл.200 ал.1 предл.1 от ЗЗД.**

Не се оспорва, че между ищеца и отв.дружество съществува валидно договорно правоотношение, по силата на което ищецът е потребител на доставяна от отв.дружество ел.енергия.

Потвърждава обстоятелството, че е била извършена проверка за изправността на СТИ на посочения в ИМ адрес, за което бил съставен КП от 07.09.2018г. При проверката било установено, че в регистър 1.8.3. има показания в размер на 29461кВтч., която не била визуализирана на дисплея и съответно не била отчетена и заплатена от абоната. Електромерът бил демонтиран и заменен с нов такъв, поставен в индивидуална опаковка, пломбиран с пломба и изпратен на БИМ за проверка неговата цялост и функционалност, която притежава съответната юридическа стойност. Експертизата е извършена от БИМ, ГД„МИУ“, РО-Русе, за което бил съставен КП.

Въз основа на КП от БИМ, на 13.08.2019г „ЕРП Север“ АД е изготвило становище за начисляване на ел.енергия и конкретизира размера на оспореното вземане.

Поради изложеното моли за отхвърлянето на иска и присъждане на сторените по делото разноси.

Така предявеният отрицателен установителен иск намира правното си основание в разпоредбата на чл.124 ал.1 от ГПК, а обективно кумулативно съединеният с него акцесорен иск - в разпоредбата на чл.86 ЗЗД.

СЪДЪТ, предвид доводите на страните и събраните по делото доказателства, преценени заедно и поотделно, приема за установено **от фактическа страна:**

Няма спор между страните, че ищецът е потребител на ел.енергия по силата на договорни отношения с ответника, както и че имотът, находящ се в гр.Варна жк „Вл.Варненчик“ бл.20 вх.18 ап.1, в който е монтиран процесният електромер, е присъединен към електропреносната мрежа. Затова е обект на потребление с кл.№ 1100085018 и аб.№ 0107003180.

От КП за техническа проверка от **7.09.2018г** е видно, че на посочената дата длъжностни лица на „ЕРП Север“ АД са извършили техническа проверка на измервателната система в обекта на ищеца. При проверката констатирани показания на СТИ, подробно описани в протокола, както следва:

в регистър 1.8.1. - 2348кВтч,

в регистър 1.8.2. - 17633кВтч,

в регистър 1.8.3. - 29461кВтч,

в регистър 1.8.0 - 49443кВтч.

Електромерът бил демонтиран и подменен с нов, като подмененият бил поставен в индивидуална опаковка, пломбирана с пломба. КП бил съставен и подписан от двама служители на „ЕРП Север“ АД, както и от двама свидетели.

В показанията си разпитаната като свидетел Дарина Т.Димитрова – съседка, живееща в същия вход, излага, че не може да си спомни кога се било случила подмяната на старите с новите електромери, най-вероятно пред лятото преди две или три години /т.е.2017-2018/ и че служителите на „ЕРП Север“ АД я помолили да присъства като свидетел при подмяната на СТИ, като отразили в КП показанията от стария електромер. Потвърждава, че изписаните

имена и положеният под КП за свидетел № 2 са нейни.

От КП за метрологична експертиза на СТИ № 1509/08.08.2019г, изготвен от РО-Варна към БИМ, ГД“МИУ“ се установява, че няма констатирани механични повреди и СТИ отговаряло на изискванията за точност при измерване, но не съответствало на техническите характеристики за правилно отчитане поради софтуерна манипулация в тарифната му схема за отчитане.

Със становище от 13.08.2019г на началник отдел при „ЕРП Север“ АД било одобрено начисляването на допълнителни общо 29461 кВтч потребление, като е посочено, че **начисляването е извършено служебно и на осн.чл.50 ПИКЕЕ**, след софтуерно прочитане данните от скрития регистър, при което било установено точното количество неотчетена ел.енергия. Количеството е разбито на подпериоди с произволни части за всеки от тях.

Представена е ф-ра № 0283902148/16.08.2019г, изд.въз основа цитираното становище, в която е посочена като дължима от ищеца сумата 5545,63лв–стойност на служебно начислената след прочит на скрития регистър ел.енергия за периода 8.09.2017г–7.09.2018г за обект, находящ се в гр.Варна, кв.“Вл.Варненчик“ бл.20 вх.18 ап.1 с аб.№ 0107003180 и кл.№ 1100085018.

По делото е приложен като доказателства протокол, от който е видно, че **процесният електромер е бил монтиран на обекта на ищеца на 20.11.2013г с нулеви показания по две тарифи.**

От заключението на в.лице по допуснатата СТЕ, ценено от съда като обективно и компетентно дадено, се установява че няма данни корпусът и схемата на електромера да са били деформирани или променени, т.е. за механично въздействието върху СТИ. Налице е намеса в софтуера му, в резултат на която количества ел.енергия са били отчитани освен по дневна и нощна тарифи, и по трета тарифа, която не е визуализирана на екрана и може да бъде изследвана само чрез специализиран софтуер. Софтуерът за прочитане на скритите данни по правило притежавали само неговият производител и лицензираното за ползването му енергийно дружество. Процесният електромер не е тип „Смарт“. Фактурираната сума е математически правилно изчислена по цените на КЕВР на база „начислената“ консумация. От устните обяснения на в.лице в о.с.з. допълнително начислената ел.енергия би следвало да е преминала през електромера и така да е била потребена, но не е възможно да се установи кога точно е започнало отчитането по невизуализирания регистър, дали това е станало през процесния или/и в друг предходен времеви период и в кой точно часови диапазон е потребена записаната в скрития регистър енергия. Отделните подпериоди в справката за начисляване са математически, а не реални.

Съобразно дадените от ВКС за допускане на комплексна СТЕ с участието на IT-инженер и електроинженер, вещите лица са дали отговор по поставените от ВКС въпроси, както и по поставените от страните и допуснати от съда допълнителни такива. С оглед дадените и устни разяснения в о.с.з. на 14.12.2020, се установява следното :

В случая не се касае за техническа повреда, а за неправомерно софтуерно вмешателство в тарифната схема на електромера.

Деянието, по всяка вероятност, е било извършено чрез смарт утвърждение, оптична сонда и софтуерът MeterView чрез използването на парола за параметризация.

Не би могло да се определи началната дата на манипулацията чрез записите, находящи се в СТИ.

Въпреки информацията, изведена от самата програма, че с използването на парола тип W5 може да се променят стойностите в регистрите, експертизата счита, че това било против правилата за сигурност и би обезсмислило използването на прибора за търговски цели и затова счита, че подобна функция е във владение само на производителя. Технически

е възможно отчетеното като преминало през скрития регистър на СТИ количество ел.енергия да е преминало за 1-годишния период

В устните обяснения в о.с.з. в.лица излагат, че според протокола за монтаж електромерът е бил монтиран през 2013г нов с нулеви показания в Т1 и Т2 и затова най-вероятно и в останалите тарифи е бил с такива стойности. Затова може да се допусне, че натрупаното количество ел.енергия в невизуализирания регистър е станало след дата на монтажа.

Според в.лице не може да се определи с точност началната дата на извършване на манипулацията, какъвто извод е бил направен още в СТЕ, прието в първоинстанционното производство, като е изказано предположението, че след като СТИ като нов е бил с нулеви показания, то и в скрития регистър са били такива и вероятно манипулацията възможно е нулевите

Като карен извод е посочено, че процесното количество ел.енергия от 29461кВтч, дори технически да е възможно да премине, същото, заедно с отчетените за процесния период 5595кВтч, не може да бъде потребено в рамките на едногодишен период.

Въз основа на установената фактическа обстановка съдът достига до следните **правни изводи**:

Съобразно приетото от ВКС, че в процесния случай не намира приложение нормата на чл.50 ПИКЕЕ от 2013г /отменени/ поради липсата правна уредба, регламентираща реда и условията за провеждането на едностранните корекционни процедури, затова вземането не било възникнало на основание правомерно реализирана едностранна корекция на сметка към процесния период на фактуриране /макар и отв.дружество да се е позовавало на това основание и едва пред въззивната инстанция за първи път да е заявено новото твърдение за основанието на вземането за процесната сума като цена за реално доставена и потребена ел.енергия/, затова, макар и договорът да е със специфичен предмет, за неуредените в ЗЕ случаи намират приложение общите правила за продажба – чл.183 и сл. от ЗЗД, респ.гл.ХХІІ от ТЗ, когато сделката е търговска. Така при доставено определено количество ел.енергия и допусната грешка, довело до отчитане на доставката в по-малък размер, респ. до заплащане на по-малка цена от реално дължимата, купувачът следва да заплати дължимата сума за действително доставената и потребена ел.енергия през процесния едногодишен период, за който е била издадена фактурата, на осн.чл.200 ЗЗД.

ВРС в конкретния случай е приел, че между страните е налице валидно възникнало облигационно правоотношение по покупко-продажба на електроенергия, регламентирано от ЗЕ.

Ответникът е лицензиран доставчик на ел.енергия, а ищецът – потребител на ел.енергия за битови нужди, чийто обект е присъединен към електропреносната мрежа–собственост на „ЕРП Север“АД с предх.наименование „Енерго Про Мрежи“АД. Ищецът е краен клиент, в случая битов по смисъла на легалното определение, дадено в §1 т.2а от ДР на ЗЕ, тъй като закупува ел.енергия за собствени битови нужди, а също и потребител на енергийни услуги по смисъла на т.41б /след изменението, влязло в сила от 15.05.2015г/.

Спорен между страните е въпросът доколко по силата на договорното правоотношение за ищеца е възникнало задължението за плащане на сумата 5545,63лв–разлика между доставеното и отчетено количество електроенергия за периода 8.09.2017г – 7.09.2018г.

Въз основа на дадените указания следва, че в тежест на отв.дружество е да установи чрез главно и пълно доказване, че количествената разлика от 29461кВтч ел.енергия е била доставена и консумирана именно през процесния едногодишен период 8.09.2017-7.09.2018г, за който е издадената фактура и затова консумираната ел.енергия е била остойностена по

цени за технологичен разход, действащи за този период.

Съвкупният анализ на събраните по делото доказателства /писмени и експертни/ налага извода, че при извършената на 7.09.2018г техническа проверка на СТИ, монтирано в обекта, служители на въззивника са констатирали показания не само в явните регистри, но и в скрития регистър; а от извършената от БИМ проверка било установено, че СТИ съответствал на метрологичните характеристики, но не отговарял на изискванията за точност при измерване на ел. енергия; че при софтуерно „прочитане“ на паметта е била установена осъществена външна намеса в тарифната му схема – наличие на преминала ел. енергия в невизуализирания на дисплея регистър 1.8.3. Това се потвърждава и от приетите по делото заключения на вещите лица по допуснатите СТЕ. Според същите констатирано е неправомерно вмешателство в работата на СТИ чрез външна /софтуерна/ намеса в програмата за параметризация на електромера, тъй като са налични данни, записани в трети, невизуализиран на дисплея на измервателния уред, регистър.

В тежест на ответното дружество е главното и пълно доказване на факта, че процесното количество ел. енергия е преминало и действително е било консумирано именно през процесния период, за да бъде остойностено по цените за технологични разходи, действащи за периода 2017-2018.

Такова доказване не е проведено успешно. Въз основа заключението на в. лице по допуснатата с оглед указанията на ВКС нова СТЕ не може да се направи категоричен извод, че натрупаното количество ел. енергия в невизуализиран регистър 1.8.3 действително е било доставено и потребено в обекта в рамките на едногодишния процесен период. Тъкмо обратното. По делото се изясни, че не е възможно да бъде определен началният момент на натрупването на ел. енергия в скрития регистър, което е могло да започне най-рано от датата на монтажа през 2013г. Прието е от настоящите експерти, че отчетените в скрития регистър количества ел. енергия от 29461кВтч, дори технически да е възможно да преминат през СТИ, същите заедно с количество ел. енергия от 5595кВтч от редовния отчет, не биха могли реално да бъдат потребени от обичайно домакинство на битов клиент в рамките на едногодишен период.

Поради горното не би могло да се установи и цената на точното количество консумирана ел. енергия за спорния едногодишен период, определена по цени за технологичен разход, действали към съответния момент. При положение, че процесното количество ел. енергия е било консумирано за период по-голям от една година, то неоснователно би било остойностяването му да става по цени за технологичен разход, определени от КЕВР към момента на издаването на фактурата.

Ето защо съдът приема, че за доставчика не е възникнало вземане под формата на цената на количество доставена и потребена ел. енергия, записано като показания в невизуализиран на дисплея регистър за периода 7.09.2017г – 8.09.2018г, възлизаща на исковата сума.

При недоказаност и на евентуалното основание за вземането, предявеният отрицателен установителен иск като основателен следва да бъде уважен и затова постановеното от ВРС следва да бъде потвърдено.

С оглед изхода на спора и на осн.чл.78 ал.3 ГПК в полза на въззиваемата страна следва да бъдат присъдени сторените по делото за всички инстанции разноски, за което са представени списъци и доказателства за реалното им заплащане, както следва : за първата – 607лв; за предходната въззивна – 622лв; за касационната – 732лв /с вкл. ДДС/; за настоящата въззивна – 610лв или общо **2571лв**

Воден от горното, **СЪДЪТ**

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решението на ВРС-IXс-в № 2681/29.06.2020 г по гр.д.№ 13332/2020, с което е прието за установено, че В. Д. УЗ. ЕГН ***** не дължи на ответното дружество „Енерго-Про Продажби"АД сумата от **5 545,63лв**, представляваща стойността на служебно начислена енергия за периода от **8.09.2017г до 7.09.2018г** по корекционна процедура, на осн.чл.124 ал.1 ГПК.

ОСЪЖДА “Енерго-Про Продажби”АД ЕИК 103533691, със седалище гр. Варна, да заплати на В. Д. УЗ. ЕГН ***** сума в размер на **2571лв** /две хиляди петстотин седемдесет и един лева/, представляваща направените пред настоящата инстанция съдебно-деловодни разноски, на осн. чл.78 ал.3 ГПК.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД в едномесечен срок от уведомяването на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____